

GEOGRAFIES LITERÀRIES

Puig-l'Agulla (Osona)

18 de juny de 2017

Itinerari: St.Sadurní d'Osormort, coll de Romegats i santuari de Puig-l'Agulla.

SEAS

Secció Excursionista de l'Ateneu Santjustenc (SEAS)

www.santjust.org/seas

En memòria d'Isidor Cònsul

Santuari de Puig-l'Agulla.

Puig-l'Agulla

Amb l'excursió d'avui acabarà el cicle Geografies Literàries. Hem caminat —en el meu cas això és una manera de dir— per regions i comarques que autors literaris de reconeguda fama van immortalitzar en els seus llibres. També per contrades on la nostra llengua pren maneres particulars d'expressió. Autors el tema recurrent dels quals va ser la vida a comarques de muntanya. La seva duresa, els seus costums, el treball... Prudenci Bertrana, Jaume Masó i Torrents, Josep Pous i Pagès, Ramon Caselles, Josep Pla, Sebastià Joan Arbó i tants altres.

Però m'agradaria també tenir un record per aquelles persones amants de la muntanya i l'excursionisme que, de manera anònima moltes vegades, escriuen sobre aquests temes en els butlletins i revistes dels centres excursionistes. Alguns, després d'un gran historial muntanyenc, obtenen una certa fama que no acostuma a excedir el món de la muntanya i l'escalada. Altres, es dediquen a recórrer amb tant de detall determinades contrades que acaben per convertir-se en erudits d'algunes comarques. Tots els que pertanyem a un centre excursionista coneixem més d'una d'aquestes persones. Sense oblidar els pioners de l'època heroica de l'excursionisme català: Verdaguer, que ja va ser tractat en la primera sortida del curs, és inevitable citar Cèsar August Torras, mite de l'excursionisme

català, que no solament va redactar i dibuixar la majoria de les guies utilitzades fins als anys quaranta del segle passat, sinó també les peculiaritats, costums i tradicions que trobava per on passava. Donant un salt en el temps, qui no coneix Ramon Vinyeta? Diria que era un artesà de la informació muntanyenca. Itineraris, mapes dibuixats de manera molt artística, il·lustracions fetes a mà, fotografies, i fins i tot va acabar editant els seus propis llibres. Contemporani d'en Vinyeta, Agustí Cardós va escriure guies de la Catalunya central, la pirenaica i la Costa Brava. Jordi Panyella Renom, "Pany" pels amics i coneguts, que escrivia guies d'itineraris i escalada quan havia de signar els seus llibres com a Jorge Panyella Renom. Agustí Jolis i Maria Antònia Simó, que van escriure llibres d'itineraris i escalada. Agustí Faus, fins fa uns mesos no se sabia qui era. Als seus 86 anys ha escrit cinquanta llibres de muntanya. Faus és escalador i als seus 84 anys va pujar el Naranjo de Bulnes. Escrivia una secció de muntanya al diari Madrid, aquell que Franco va manar volar per ser crític amb el règim. Recordeu quan va ser?

Voldria ser breu, però encara voldria citar un parell de noms imprescindibles. Un d'ells és Ferran Latorre, que quan no està pujant un vuit mil escriu una columna al Vèrtex. A la SEAS el coneixem per algun dels seus audiovisuals i conferències. Ferran ha donat proves del seu altruisme i cavallerositat a la muntanya, perdent ocasions de fer cim quan pujava per ajudar o salvar algun muntanyenc ferit. Aquesta primavera mereix aconseguir el cim de l'Everest, l'únic vuit mil que li falta per arrodonir els catorze. Josep Nuet i Badia. Quantes coses es podrien dir del Nuet —com li diem a la SEAS—. El Josep durant uns anys va ser una de les pedres angulars d'aquestes excursions temàtiques que fem incorporant-se a l'equip original format per Daniel Cardona i Jordi Gironès. El Josep és un gran excursionista: seriós, metòdic, treballador, correcte, però no exempt de simpatia. Ell i la seva germana, l'Eulàlia, van ser molts anys assidus a aquestes excursions. Ens va haver de deixar perquè el treball, l'estudi de les plantes i, com no, els

Creu del cim de Puig-l'Agulla. Foto de Jordi Gironès.

seus llibres de botànica i itineraris, acaparaven tot el seu temps. A la contraportada del seu llibre *Ulldeter-Excursions i travessies des del refugi*, podem llegir: Neix el 1946 a Barcelona. És cartògraf, dibuixant, dissenyador gràfic i fotògraf. Membre del Centre Excursionista de Catalunya, on dirigeix la revista *Muntanya* i és un dels fundadors i animadors del Grup d'Estudis Botànics "Ramon Pujol i Alsina". A més de la seva activitat professional, es dedica especialment a l'excursionisme científic i, sobretot, a la botànica. Ha publicat més de cent treballs entre els quals destaquen *Flora vascular del Montseny*, juntament amb Oriol de Bolòs i Josep Maria Panareda i *La Flora de Montserrat*, amb Josep Maria Panareda (Premi Prat de la Riba 1992) de l'Institut d'Estudis Catalans, i la guia excursionista *La Vall de Núria*. Actualment, els seus treballs escrits han crescut notablement. La SEAS el va nomenar Soci d'Honor. Aquests noms citats són una mínima part d'aquells excursionistes—escriptors que hi ha per la geografia catalana i que han obtingut una certa fama, però són incomptables, com he dit abans, aquells que escriuen de manera altruista en revistes i butlletins únicament perquè els agrada compartir les seves descobertes.

Com sabeu, aquest curs s'ha fet en memòria del nostre amic i company Isidor Cònsul que ens va deixar el 27 d'agost de 2009. Persona inoblidable per a qui la cultura i la literatura catalanes van ser una passió. Va estudiar Magisteri, Filologia Romànica i va doctorar-se en Filologia Catalana el 1991. Va ser un dels millors coneixedors de l'obra de Jacint Verdaguer. També va ser membre i va tenir càrrecs en diverses institucions relacionades amb la cultura i les lletres catalanes. El seu últim càrrec va ser la direcció de l'Editorial Proa. Tot això no li va fer oblidar el territori i, si de jove va ser cap de secció escolta i portava jovenets a la muntanya, més tard, ja casat amb la Romi i junt amb els fills petits —la "tribu" com ell deia—, s'escapaven

sempre que podien cap al Pirineu. Amb l'afany de conèixer més bé Catalunya va fer freqüents sortides per diversos llocs del territori. L'any 1980 van establir-se a Sant Just Desvern. Més tard es van fer socis de la SEAS on l'Isidor, en l'activitat de les Matinals SEAS, va proposar les Sortides Literàries que van tenir molt d'èxit. L'Isidor, a més d'amic i company, té per a mi una significació especial. Ell va ser l'artífex perquè aquell llibre d'itineraris de la vall de Sant Just i rodalies que havia de ser una de las publicacions de la SEAS amb motiu del seu 75 aniversari, se'l fes seu —dit això en el bon sentit de la paraula— per iniciar una nova col·lecció de llibres de muntanya. El llibre finalment va sortir editat per Pòrtic amb el número 1 al lloc i amb el títol de *Camins de Collserola. 20 excursions per les valls de Sant Just, Santa Creu i la riera de Vallvidrera*. No cal dir que va ser una satisfacció molt gran veure el llibre per les llibreries de Barcelona i algunes de les biblioteques municipals. Amb la seva malaurada mort, el llibre va ser el número 1 i darrer de la col·lecció que inicià el nostre estimat Isidor.

Excursió de cloenda al Puig-l'Agulla (Osona)

L'excursió partirà de les rodalies de Sant Sadurní d'Osormort i pel turó de les Orenetes i can Torrents del Prat arribarà al coll de Romegats, es creuarà la carretera cap al puig Moltó, fent un recorregut per la carena del serrat de les Bruixes. Després es passarà pels collets de la Creu i de l'Home Mort fins al Puig-l'Agulla. Opcionalment, abans es podrà baixar directament al santuari i restaurant de Puig-l'Agulla.

Ferran de la Fuente
SEAS, de juny 2017